

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1602

4. De Profeßione Religionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14077

eos, qui sine tali dispensatione tempore editæ prioris constitutionis, officia, & dignitates ad vitam habebant, eo ipso ab illis amoveri debere. Qui vero ad tempus obtinebant, ea retinere posse, dummodo ordinarius tempus non protrahatur, nec ipsi ad maiores, vel inferiores gradus ascendere possint. *Quæritur* appellacione dignitatum, honorum, & graduum in illis quorumcumque Superiorum officia, non autem officia oneris, veluti Lectoris, Confessorij, studiorum, & sacra Theologie Magistri, Regentis, Prædicatoris, & cetera huiusmodi, itaque ab ijs officijs, & similibus, ino etiam à voce altius, & à sacris ordinibus suscipiendis, ipsorumque ministerijs, ipsos illegitimos, dummodo ex sacrilegio, vel incestu geniti non sint, nequaquam arcemus. Sic ibi. At Gregorius XIII. has Constitutiones abrogavit ex parte, alia edita, cuius initium est: *Circumspecta* Romani, ubi ait, Dispensationes quasvisque, aut legitimaciones in defectu Natalium auctoritate Apostolica ad terminos iuris reducimus: & omnes dispensationes, & habilitaciones vigore privilegiorum, aut indulgentiarum Apostolicorum cuius ordinis, Religionis, Monasterio, aut Congregationi, eorumque Superioribus in genere, vel in specie concessorum, que tempore Constitutionum Sixti V. vsu receptæ erant, & non sub alijs renovationibus comprehensæ, per quoscunque eorum Superiores factis in pristinum statum restituimus, ita ut sicut antea, valeant. Ita tamen ut quælocunque de illegitimo ad habitum, & professionem Ordinum quorumcumque agatur, ij ad quos recipiendi ius spectat, diligenter eorum vitæ, & mores inquireant, & sic demum recipiant, ut bonam indolem præferant, & eis tot merita suffragentur, ut natalium defectum suppleant, & eorum receptio Religionis profutura esse videatur; & ij, ad quos pertinet ius recipiendi maturatione deliberatione ita iudicaverint, & dummodo illegitimus non admittatur in eam Religionem, in qua pater eius sine ante, siue post natiuitatem ipsius professus fuerit, & adhuc sit superstes. Hæc ille. **SI ROGES**, an prædictæ constitutiones locum etiam habeant in recipiendis ad ordines Militares hominibus. Respondet quidam in illis locum non habere, siue Clericis, siue Militibus ad ordinem admittendis, quoniam etsi in vniuersum de Religiosis ad quemlibet Ordinem, & Religionem recipiendis loquitur, at militares ordines, ut dicam inferius in odijs, & poenis sub Religiosis ordinibus, non continentur.

Nono Quæritur, An qui in excommunicationem incidit, eo quod violentas manus sacrilegè clerico intulit, iure possit in Religiosorum ordinem admitti, Rainerius, ut ait Siluest. *absolutio* 5. *dub. 9.* sentit admitti non debere, sed si recipiatur, ratus est eius in religionem ingressus, & rata habitus susceptio: sed quidquid sit hoc, quod dixit Rainerius certi iuris est, ut ait ibi Siluester Abbatem sequutus, & ingressum eius, & habitus suspensionem, & professionem Religionis locum habere, sicut firmum est matrimonium ab excommunicato contractum *cap. significasti*, de eo, qui duxit in uxorem. **SI QUÆRAS**, an hic in Religionem receptus, à Superiore, siue Abbate absolui possit Ioan. Andreas, in *cap. cum illorum*, de sentent. excomm. & Geminianus, in *cap. religioso*, de sentent. excō. in *sexto*, negant per Superiorem, ab eo vinculo excommunicationis absolui posse. Sed verius est, quod tradiderunt Innocentius, & Hostiensis, absolui eum posse. Sic Silu. loco citato, & Tabiæsis, *absolutio* 3. *num. 14.* Armilla *absolutio*. *num. 61.* **SI ROGES**, an si hic, dum Nouitius est, per Superiorem, ab eo vinculo excommunicationis absoluitur, in

eandem excommunicationem relabatur, si antequam religionem profiteatur, ab instituto recedat, & sese ad seculum referat. *Respondeo* relabi, quare necesse est, ut à Romano Pontifice, vel ab alio ad id auctoritatem habente, absolute petat, & impetret: sic Angelus excommunicatio 5. *casu 1. num. 48.* Silu. Tabi. & Armil. *locis citatis*: quoniam absolutio per Superiorem facta tacitam habet conditionem, si is, qui in probatione Nouitius versatur, Religionem fuerit professus, alioqui in pristinum statum, & sententiam excommunicationis relabatur. **SI QUÆRAS** itidem, an si quis postquam est Nouitius in Religionem admittitur in eam excommunicationem incurrat, eo quod sacrilegè clericum percusserit, & per Superiorem ab ea soluitur, iterum in eam incidat, à Religionem ante professionem recedens. Quidam aiunt, eum quoque in eam relabi, quod colligunt ex *cap. eos de sent. excomm. in sexto*, & Angeli, Siluestri, Tabiæsis, auctoritate confirmat. Sed certè quamuis Angelus generatim loquatur, Siluester, & Tabiæsis solum id dixisse videtur, de eo, qui antequam esset Nouitius, ad probationem receptus in eam excommunicationem incurrat, & ab ea per Superiorem absolutus, ut paulò ante iam dixi. Et caput, eos, citatum videtur locum habere in eo, qui, ob impedimentum absoluitur, at Nouitius ratione privilegiorum absoluitur: quare videnda sunt privilegia, & iuxta ea absoluumendum Nouitium esse iudicamus.

Caput III.

De Professione Religionis.

PRIMO Quæritur, quot modis Professio Monastica siue Religionis iure fieri possit? *Respondeo*, duobus modis, expressè, vel tacitè: Expressè quidem, verbo, vel scripto. Vnde iuris habet professionem emittendi, si scripto, aut nudi, vel signis consensum exprimere queat: quibus etiam modis potest contrahere, aut pacificum alio. Neque ius aliquod Canonicum, (quod sciam) verba ad professionem requirit: fieri tamè potest, ut vi instituti, vel Regulæ verba Professio postulet. Porro Professio fieri debet, coram aliquo Superiore: hoc est, in manibus alicuius Præfecti cuius auctoritate Monachus in Religiosorum Congregationem inseri, & admitti possit, nimirum Abbatis, aut alterius, qui eius nomine, & nutu professionem acceptam habeat: alius enim nequit admittere.

Secundo Quæritur, quomodo Professio expressè emitti soleat? *Respondeo*, multis modis. Nam aliquando is, qui profertur, promittit se seruaturum Regulam: aliquando obediturum Regulæ: quod intelligitur in ijs, quæ ut præcepta continentur in Regula: aliquando dicit professionem se facere, & vouere perpetuam Castitatem, Paupertatem, & Obedientiam, teste Dionysio Carth. in *opus. de profes. monast. ar. 3. & 21.* aliquando fit sic: *Ego. N. Monachus, siue frater promitto stabilitatem, & conuersionem morum meorum, perpetuam continentiam, carentiam proprii, & obedientiam secundum regulam S. Aug.* Porro formula secundum regulam. S. Benedicti, hæc est, *Ego. N. Monachus promitto stabilitatem, & conuersionem*

morum meorum, & obedientiam: corū Deo, & Sanctis eius secundum regulam B. Benedicti in presentia. N. Abbatis. Carthusienses profitentur sic, Ego. N. Frater promitto stabilitatem, obedientiam, & conuersionem morum meorum: in quibus professionibus intelligitur sub obedientia regulari paupertas, & Castitas, & licet non exprimentur, continentur in Regula. In ordine Prædicatorum, non exprimitur castitas, aut paupertas, sed Obedientia secundum regulā S. Augustini, & constitutiones eiusdem ordinis, dist. 1. c. 15.

Tertio Quæritur, quot modis fiat tacita Professio? Respondeo iure communi antiquo, tribus. **Primum** quando quis habitu proprio Professorum suscepto legitime, id est, auctoritate, eius, cuius est in Religiosorum Collegium admittere, facit eiusdem Superioris auctoritate opus aliquod iure, vel consuetudine solis Professis conueniens *c. Vidua, De Regulari.* Necessè est autem, vt scienter id opus efficiat, hoc est, sciens id operis esse Professorum proprium. **Deinde**, vt spontè, non vi, aut metu faciat. Sed dubiæ quæstionis est, an ad professionem huiusmodi tacitam requiratur tridui spatium, quod, vt dicemus, ad professionem tacitam secundo modo est necessarium. Ioan. Andr. in *c. ad nostram de regularib.* cuius sententiam sequitur Angelus, verbo *Novitius. num. 12.* Rosel. *Novitius num. 14.* item alij multi putant id tridui spatium requiri argumento à simili permoti *ex c. Ad nostrā De Regulari. Anton. Butr. in c. citato. Vidua. & ad nostram de regularib.* requiri negant, quia in *c. Vidua, de Regularib.* nulla fit huius tridui mentio. Et hoc magis Abbati in eodem cap. *Vidua. & c. ad nostram citatis* placet, vt etiam mihi. Nam vbi ius non distinguit, nec nos distinguere debemus: sed in *c. Vidua*, nihil de hoc triduo dicitur. Sic etiam Siluest. *Relig. 3. q. 16. & Nau. Comment. 4. de regularib. n. 73.* **QV A E R E S** insuper, an saltem debeat esse Novitius is, qui spontè se infert? Angelus, & Rosella negant id opus esse, quia in *c. Vidua*, non habetur, eam, quæ se intruserat, fuisse Novitiam. Silvester cum Abbate distinguit: Aut se ingerit sine habitu Professorum proprio, aut cum eo. Si primum, requiritur, vt sit Novitius, alioqui Clericus, qui non est Monachus, in Monachum professum euaderet, si se infereret. Si secundum minimè necesse est, vt sit Novitius, quia in eo cap. verbum nullum de Novitia. **Mihi** verò quatuor videntur necessaria ad huiusmodi tacitam professionem. **Primum**, vt quis scienter, & spontè faciat opus Professorum proprium. **Secundum**, vt id faciat cum habitu Professorum, vbi est manifestè distinctus, ritè suscepto, eius nimirum auctoritate, qui potest professionem acceptam habere. **Tertium**, vt habeat debitam, & legitimam ætatem, vt constat *ex c. constitutionem, de regulari. in 6. & Quartum*, vt opus illud Professorum proprium faciat auctoritate Superioris, qui potest in religionem admittere. Hæc ex Abbate. Ang. Siluest. Rosella, *locis ante citatis, & Nauar. Comment. 4. de Regularib. nu. 73.*

Altero modo fit tacita Professio, cum quis sciens, ac volens deserat habitum proprium Professorum, qui est manifestè distinctus in colore, scissura, vel formā, à vestitu, & habitu Novitiorum, & in eo perseverat per triduum, *c. ad nostram, de Regulari. & in cap. Constitutionem, De Regulari. in sexto.*

Exigitur autem, vt gestet huiusmodi habitum susceptum nutu & auctoritate eius, cuius est ad Professionem admittere; & vt deserat in Monasterio, vel extra quidem, sed Abbatis iussu, vel nutu. Abb. in *c. ad nostrā, de Regularib.* Angel. Siluest. Rosel. *locis citatis.*

Tertio modo fit tacita professio, cum quis deserat habitum Novitiorum, & Professorum communem, aut non distinctum manifestè in colore, scissura, vel figura, quamvis occulta distinctione differentem, per annum integrum: nam in exitu anni professus tacitè censetur, *cap. Ex parte, De Regulari. in 6. & Clement. eos qui, de Regularib.* opus quoque est, vt eum vestitum, & habitum gestet sciens, ac volens, & acceptum eius auctoritate, qui ad professionem recipit. Porro sufficit ad professionem dictam, si vestitus non solum Professis & Novitijs communis sit, sed ijs etiam omnibus, qui vna cum eis communiter in Monasterio viuunt, quamvis Monachi non sint. **Annocandum** tamen est, quod rectè Nauarrus in *Comment. 4. de Regularib. num. 74.* contra Abbatem annotauit, esse differentiam in iure Canonico, quod attinet ad professionem. Nam in *c. Is qui, De Regulari. in 6.* Si impuberes in Monasterio ingrediantur, etiam si totum sequentem annum habitum Professorum, & Novitiorum, & aliorum in eo viuentium communem gestent, Professis non censentur: qui verò post pubertatem eiusmodi habitum, per annum integrum detulerint, ij in Professorum numero habentur. At verò iure Clementinæ, eos, qui, de Regularibus, absolute decernitur, eos, qui rationis compotes Novitiorum habitum in Monasterio per annum gestauerint, hoc ipso, eā Religionem tacitè profiteri. Nisi huiusmodi, inquit, habitus in colore, scissura, vel forma manifestè distinctus ostendatur ab habitu Professorum. **Ex quo fit**, vt si deserat habitum Novitiorum, vbi ab habitu Professorum manifestè distinctus est in colore, scissura, vel formā, Professus minimè fiat, etiam si gestet illum per viginti, & eo plures annos.

Quarto Quæritur, An sit aliud genus tacitæ professionis? Innocentius, Hostiens. Goffredus, & Ioannes Andreas in *c. ad nostram, de regularib. & c. consulti, eo. tit.* videntur ponere quartum genus, nimirum cum quis Novitiorum habitum suscipit animo mutandi vitæ rationem absolute, & simpliciter, hoc est, voluntate Religionem proficendi, & in ea perpetuè permanendi. Id probant *ex c. Super eo, & c. consulti. c. statumus, De Regularib. & c. Beneficium, cap. Non solum, De Regularib. in 6.* quibus omnibus in locis decernitur, Si quis susceperit habitum Novitiorum, eum intra annum probationis posse liberè recedere, nisi illum susceperit animo rationem vitæ simpliciter mutandi. Cuius voluntatis, inquit, Glossa, indicia sunt, si Beneficium, quod habet, deposuerit; si se suis omnibus bonis abdicauerit. Sed verius est, quod Cardinalis, quem citat Silu. *religio. 3. q. 19. versic. 4. inducitur, & Abbas in c. consulti. de regulari.* & his posteriores, Angelus, & Silvester, & Rosella, *locis supra citatis* tradiderunt, non esse quartum huiusmodi genus tacitæ Professionis. Nec enim cum quis Novitiorum vestem, & habitum suscipit, animo, & voluntate proficendi Monasticum institutum, aut in eo

perseuerandi, eo ipso, Professus censetur. Nam in cap. Non solum, De Regulari, in 6. postquam dixerat Pontifex, nisi professus sit tacite, vel expresse, subiecit hæc verba: aut euidenter constet illum vitam voluisse mutare. ergo manifestè distinguitur hic, ab eo, qui expresse, vel tacite proficitur. Et in c. ex transmissa, De Renūciat. Clericus quidam, qui Beneficio deposito vestitum Monasticum susceperat, & deinde mutato animi proposito, ad pristinum vitæ statum redierat, & Beneficium repetebat, non compellitur ad Monasterium reuerti, licet ei Beneficium, quo se abdicauerat denegetur. Ea verò iuris capita supra citata nihil huic sententiæ obstant: ex illis enim tantummodo colligitur, eum, qui Nouitiorum habitum suscipit animo, & voluntate simpliciter mutandi vitæ rationem, hoc est, voluntate profitendi, & in vita Monastica perseuerandi, simplici voto Religionis obstringi, nec posse iure ad priorem vitæ statum redire, propterea, quod non solum promissio sit in Monasterium ingressurum, vt experiretur, expediretne sibi vita Monastica, sed etiam vouit se professionē emissurum, & perseueraturum in ea.

Ex his constare facile potest solutio illius questionis, qua queri solet, An is, qui amicum, & habitum Nouitiorum suscipit animo, & voluntate, ac voto mutandi simpliciter vitæ institutum, & Monasticum profitendi, in eoque perseuerandi, si se matrimonio coniungat, eo deinceps teneatur. Item, an sibi aliquid tæquam proprium possit acquirere. Nam (vt Abbas insinuat) Innocentius, Hostiensis, Goffredus, & Ioannes Andreas, locis citatis senserunt, nec matrimonium contractum vilius esse momenti, nec eum rei cuiuspiam dominium, & proprietatem acquirere. Putarunt enim illi, hominē huiusmodi esse verè, & propriè Monachum tacite professum, & proinde ineptum, & inhabilem ad contrahendum coniugium, & ad rei dominium, & proprietatem acquirendam, ex cap. 1. De voto, & voti redempti, in 6. Vbi sancitum est, voto solemnī facto, per professionem approbatæ Religionis expressam, vel tacitam, non solum impediri matrimonium contrahendum, sed etiam contractum dirimi. Cæterum verior est sententia Cardinalis, quam Abbas approbat, & sequuntur Angelus, Rosella, & Syluester locis citatis, talem hominem, non esse Monachum tacite professum, quoniam professio, sine consensu Abbatis, aut alterius ab eo delegati consistere nõ potest: sed Abbas, cum tradidit huic habitum Nouitiorum, non eo animo tradidit, vt eum ad professionem admitteret, sed vt eius vitam, & mores exploraret. Ex quo etiam fit, vt ratum sit, & firmum matrimonium post huiusmodi habitus susceptionem contractum, tamen si is, qui contrahit, peccet. Similiter cum, per talem habitus susceptionem simplex tantum paupertatis votum factum sit, qui suscipit habitum, potest sibi iure communi tanquam proprium aliquid acquirere.

Quintò queritur, Quo modo professio expressa, vel tacita profitentem obliget Religioni? Respondeo, esse distinguendum: nam Professio tacita ante annum Probationis expletum facta, per habitum Professorum susceptum in ætate legitima, & triduo scienter, & spontè delatum, profitentem obligat generaliter Religioni, nõ tamen

illi, cuius est habitus susceptus: & hoc, vt ait Glossa, locum habet, tum in Mendicantium, tum etiam in ijs ordinibus, qui non sunt ex numero Mendicantium. Nam in cap. Constitutionem, De Regularibus, in 6. aperte dicitur: Tacite verò facta professio intra Probationis annum per susceptionem habitus, qui Profitentibus tantum datur, non illi specialiter, cuius habitus est susceptus, sed generaliter Religioni alicui recipientem habitum obligat, si sit ætatis idonee; si sciens, & voluntarius triduo perseueret. Hæc ibi. Annosandum est, Monasterium, in quo quis huiusmodi professionem tacite fecit, obligari ad eum retinendum, quamuis ille non fit ecce nobis obligatus, sed Religioni in vniuersum: sibi enim imputet Monachorum cõuentus, quod illum tacite profiteri permittit. Expressim verò emissa professio in Ordinibus Mendicantium intra annum Probationis minimè profitentem obligat ei Religioni, quam proficitur, vt constat in c. Non solum, De Regularibus, in 6. vbi Pontifex scribens fratribus Familie Prædicatorie, & Franciscane, ait: Quod si forte contra hanc nostram prohibitionem, quemquam recipere presumpseritis, decernimus, eum, qui taliter receptus fuerit, nullatenus vestro esse ordini assignatum. Sic ibi, & hoc Decretum in cap. sequenti, constitutionem, de Regularibus, in 6. trahitur ad omnes ordines Mendicantium, quales sunt Augustinianorum, & Carmelitarum. Professio verò expressim facta ante annum Probationis exactum in Ordinibus, qui Mendicantes non sunt, profitentem obligat ei ordini, & Religioni, quã proficitur, vt docet Glossa, & alij in cap. Ad Apostolicam, De Regularibus, in 6. vbi dicitur: In alijs Religionibus (nimirum, quæ mendicantes nõ sunt) professio expresse, vel tacite fieri iure potest intra annum: sed expresse emissa, etiam seculari habitu non mutato, illi Religioni præcisè obligat, quam Proficiens est professus. Hæc ibi.

Notandum autem est, si quis expressim iure antiquo proficitur Religione Mendicantium intra Probationis annum, & Professionem emittit animo, & voluntate ei se obligandi, eam irritam esse, & inanem, etiam iure communi, & ideo liberum ei esse ad sæcularem pristinum vitæ statum reuerti, si velit, quoniam nulli Religioni obligatur, vt ait Geminianus ex communi Doctorum sententia, in c. constitutionem, de regularibus, in 6. Ang. professio, nu. 3. Sylu. religio, 3. q. 5. Nauar. Comment. 2. de Regularibus, nu. 5. Si verò professionem faciat, in animo habens se obligare Religioni generatim, obligatur verè Religioni in vniuersum, vt ait idè Geminianus. Sed dubiæ questionis est, an hic, qui religioni generatim obligatur, sit verè, & propriè Religiosus, hoc est, sit professus Religionem, ita vt si matrimonium contrahat, irritum sit matrimonium: item si aliquid acquirat, non sibi, sed religioni generatim acceptæ acquirat. Geminianus, vt citat Angelus, & Rosella, & refert Syluester, immo communis ferè, teste eodem Syluestro, sententia iuris Canonici Doctorum, putant esse verè, & propriè religiosum, inhabilem ad coniugium contrahendum, & ad aliquid sibi acquirendum. Sed verius est, quod idem Angelus, & Syluester, & Nauarrus, locis citatis, docuerunt Lapum, & Calderinum sequenti in consil. 26. de regularibus, non esse verè, & propriè Religiosum professum: nam nulla religio ei obligatur: at in professione est mutua, & reciproca obligatio, qua Religiosus obligatur

Religioni, & Religio ipsi Religioso: nihilominus tamen hic obligatur generatim Religioni, vt voto simplici de ingressu in Religionem obstrictus, & proinde si coniugium contrahat, peccat, sed matrimonium valet. Item, sibi, non Religioni acquirit. Angel. Syluest. Nauar. *Locis citatis.*

Sexto queritur, An per Concilium Tridentinum *sess. 25. De Regularibus cap. 25.* sublatæ sint tacitæ professiones? **Respondeo** cum Nauar. *tom. 1. Consil. De Regular. Consil. 35. nu. 5.* aliquas tantum, nō omnes esse abrogatas. Nam Cōcilium decernit, *no in quacunq; Religione tam virorum, quam mulierum professio fiat ante decimum sextum annum expletū; nec qui minori tempore, quam per annum in Probatione steterit post susceptum habitum, ad professionem admittatur, & professio antea facta sit nulla.* Ex quibus verbis colligitur, esse sublatam tacitam professionem, de qua *in cap. Vidua, De Regularibus,* quæ inducebatur, cum quis habitu Religionis susceperat, scienter, & vltro opus Professorum proprium faciebat. Nunc verò non sufficit, nisi integrum annum Probationis post susceptum habitum Religionis expleuerit. **Item,** submota est etiam ea tacita professio, quæ inducebatur ex hoc, quod quis sciens, ac volens per triduum deferebat habitū Professus conuenientem, vbi est manifestè distinctus. At verò post Concilium Tridentinum talis professio cessat, cum integer annus Probationis requiratur. Tertium verò genus tacitæ professionis, quæ fit, cum quis per annum integrum gestat habitū Nouitiorum, & Professorum communem, aut non distinctum manifestè, quomuis differentem occultè, nequaquam est à Concilio Tridentino sublatum, quoniam idetiam post idem Concilium potest contingere, nimirum elapso anno Probationis, & expleto ætatis anno decimo sexto.

Septimo queritur, Quid iudicandum sit de eo, qui ante annum Probationis exactum Professionem emittit; deinde verò per multos annos vitam Monasticam agit tanquam Professus, cum tamen emissā professio rata, & firma nō fuerit. **Respondeo;** Aut professionem post elapsam Probationis annum redintegrat, ac repetit, aut non: si primum, eo ipso, fit Monachus professus: si secundū, nequaquam. **Quæres,** an sufficiat, si professionem emissam ratam, & acceptam habeat. **Respondeo,** id sufficere. Sed est annotandum, id locum habere, quādo sciens professionem emissam nullius momenti fuisse, postea ratam habet, & acceptam, quia vult postea, vt sit efficax, & firma, vt docet Nauar. *in Manual. c. 12. nu. 71. & tom. 1. Consil. De Regularib. Consil. 25. num. 7. ex Caiet. 2. 2. q. 189. artic. 5.* Quare non censetur eam confirmare, quando ratus eam locum, & vim habuisse, approbat, & confirmat, quod fecerat: nam tunc nihil facit, sicut nec ante fecerat, quoniam per ignorantiam pristinum factum cōfirmat. **Dubitabis,** an sufficiat, si tanquam Professus à cæteris Professis, etiam à Religiosis Præfecto habeatur, si Professorum opera faciat, vt si ferat suffragium in conuentu, in confessu, in comitijs, si Abbatis iussu sacris ordinibus initietur. **Respondeo** cum eodem Nauarro nihil horum sufficere, quoniam scienter non fiunt. Nam Monasterium, & Abbas eum tanquam Professum admittunt, rati bona fide Professionem vtilem, & firmam fuisse: oporteret autem, vt Abbas eū de

nuo sciēter tanquā Professum reciperet. **Quæres;** an ad Professionem repetēdæ sint carenōniæ solennes ex Regulæ præscripto, aut consuetudine fieri solitæ? Ac videntur quidem ex vno capite eas esse repetendas, eo quòd cū nulla professio fuerit, ipsæ quoque carenōniæ irritæ fuerunt, & inanes. Ex altero vero capite, & non videntur iterādæ, quia sufficit, si id repetatur, quod initio non subfuit, nimirum professio. **Respondeo,** satis esse, si suum denuo consensum accomodat, & præster Monachus, quo professionem renouet, & Abbas, aut alius nomine, & auctoritate ipsius eum scienter admittat.

Octauo queritur, quotus ætatis annus sit iure communi necessarius ad professionem emittendam? **Respondeo,** iure communi aortique necessarium fuisse in masculis annū decimum quartum expletum: & in foeminis, completum annū duodecimum, *cap. 1. De Regularib. in 6. & cap. 1. 2. 6. quest. 1.* Porro in Mendicantium ordinibus nemo iure ad Professionē admittitur, nisi exacto decimoquarto anno, & vno integro Probationis. *cap. Constitutionem, de Regular. in 6. vbi post hoc decretū subiungitur: In alijs autem Religionibus professio expressa, vel tacita fieri potest licite intra annum, nimirum Probationis.* At verò iure nouo Concilij Tridentini *sess. 25. De Regularib. cap. 15.* decernitur, vt in quacunq; Religione tam virorum, quam mulierum, professio non fiat ante decimum sextum annum expletum: nec qui minore tempore, quam per annum post susceptum habitum in Probatione steterit, ad Professionē admittatur. Professio autem antea facta sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicuius Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obseruationem, aut ad alios quoscunq; effectus. Hæc Concilium.

Nono queritur, An Professio locum, & vim habeat ante legitimam ætatem, & tempus iure constitutum? **Animaduertendum** est ad Professionem, quod attinet ad tempus, duo requiri, & ætatem legitimam, & annum integrum Probationis. Aetas necessaria est pubertatis, ante quam ætate exactam, si professio fiat, nulla est iure communi, & antiquo significatum, *cap. Ad nostram, De Regulari. Masculi enim ante decimum quartum annum elapsum, adhuc impuberes dicuntur, & ad professionem inepti, & inhabiles: foeminae verò ante duodecimum annum completum: & in hoc malitia non supplet ætatem, quam tamen supplet in matrimonio, & in cap. Quia in Iusula, De Regularib. excipiuntur Religiones Insularum, in quibus quia (vt iura loquuntur) durior, & asperior est monachorum vita, & obseruatio, requiritur ad professionem decem, & octo anni, vt ante notauimus. De anno verò Probationis iure communi ante Concilium Tridentinum constitutum erat in cap. Non solum. De Regularibus in 6. Ne in ordinibus Prædicatoriæ, & Franciscanæ familiæ, quis ad professionem admitteretur ante annum Probationis exactum: & in cap. Constitutionem, De Regulari. in 6. decretum extenditur ad alios Mendicantium Ordines, qui sunt Augustiniani, & Carmelitani instituti. Et deinde subiungitur: In alijs autem Religionibus professio expressa, vel tacita fieri potest licite intra annum: quamuis in cap. Ad Apostolicam, De Regularib. sancitum fuerit, Ne Abbates passim, & inconsideratè, ante tempus Probationis quoslibet ad professionem reciperent: Et si contra formam præscriptam quoslibet incon-*

sunt ad-

sultè admissis, animaduersione debita eos corrigendos. Ex quibus colligitur, iure communi, ante Concilium Tridentinum, Professionem factam ante annum Probationis integram, ratam quidem fuisse in alijs ordinibus, præterquam Mendicantium, ac potuisse fieri non passim, & temere, sed aliquando iustis de causis: In ordinibus verò Mendicantium iure fieri non potuisse. Verùm quæret aliquis, an si ea fieret, vilius esset momenti. Hostiensis negat, Abbas verò affirmat. Similiter etiam in Inuitis ante decem, & octo annos emitteretur professio, Hostiensis eam negaret vtilem, & ratam futuram; sed Abbas affirmaret quidem locum, & vim habituram, sed mala fide contra ius esse factam. Cæterum post Concilium Tridentinum professio in nulla Religione fieri potest ante decimum sextum annum expletum, nec ante integrum Probationis annum, post habitum susceptum: & si antea fiat, irrita est, & inanis. Non tamen prohibet Concilium, ne quis Religionis habitum suscipiat ante sedecim annos completos, neque decernit, ne Probationis annus ante eos exactos implatur. Quare hodie etiam annus Probationis, integer expleri potest ante decimum sextum completum, & vilius Probationis admitti professio expleto decimosexto: quod etiam Nauarrus annotauit. *Conf. 30. de regularib. nu. 1.*

Decimo queritur, An Professio per vim, aut metum cadentem in virum constantem emissa sit rata, & firma? **R**espondeo ex communi omnium sententia non esse: quoniam ipso iure Canonico sit irrita, & inanis. *c. per laicū de ijs, que vi metus causa sunt, vbi votum per metū susceptum, vt irritum habetur.* Verùm dubia quæstionis est, an Monachus per vim, vel iustum metum Religionem professus, & in ea aliquot annos perseveras, ius habeat reclamandi, præsertim si Abbatis auctoritate fuerit ad sacros ordines prouectus. De qua quæstione, aliud est secundum ius commune dicendum, aliud secundum ius nouum à Concilio Tridentino sancitum. Primum igitur, quam diu durat vis, aut iustus metus, hoc est, qui cadit in virum constantem, Monachus reclamare iure potest, vt constat, *ex ca. 1. de his, que vi metus causa sunt.* Deinde, cessante vi, & iusto metu sublato statim liberum est Monacho reclamare; Statim autem intelligitur id facere, si intra tempus arbitrio Iudicis definiendum id fecerit. Nam vt Hostiensis, & Abbas *capite citato*, testantur, cum tempus ad aliquid faciendum non est lege præscriptum, auctoritate, & arbitrio Iudicis definitur. *l. qui pro tribunali. ff. de senten. & re iudicata, & c. de causis, de offic. Iudic. deleg.* Cessante verò vi, & metu remoto, & tempore arbitrio Iudicis legitime transacto, Monachus reclamandi iure priuatur, quoniam eo tempore professionem ratam, & acceptam habere censetur. Hoc tamen locum habet, si pariter etiam sublata sint omnia reclamandi impedimenta: nam tamen si vis, & metus iam esse desierint, Monachus tamē si ad multos annos impediatur, quo minus reclamet, ius semper habet reclamandi.

Postremo cum iure communi nullū esset tempus decretum, Concilium Tridentinum definiuit quinquennium. Sic *Sess. 25. de Regularibus cap. 19.* loquitur: *Quicumque Regularis præsentat se per vim, & metum ingressum esse Religionem, aut etiam dicat aut etatem*

debitam professum fuisse, aut quid simile, velique habitum dimittere quacunque de causa, aut etiam cum habitu discedere sine licentia Superiorum, non auditur, nisi intra quinquennium tantum à die professionis: & tunc non aliter, nisi causas quas præciterit, deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario. Quod si antea habitum sponte dimiserit; nullatenus ad allegandum quacunque causam admittatur, sed ad Monasterium redire cogatur, & tanquam apostata puniatur. Interim verò nullo sue Religionis priuilegio iuuetur. Hactenus Concilium. **O**bseruandum est, huiusmodi decretum locū habere, tum in his, qui tacite professi sunt, tum etiam in his, qui professionem expressim emiserunt. Concilium etenim in vniuersum de professione loquitur. **S**I R O G E S à quoniam tempore computari incipiat quinquennium, & quis sit ille dies professionis, à quo quinquennium inchoatur? **R**espondeo, quod ad professionem expressim attinet, dies, à quo incipit quinquennium, est ille in quo facta est professio: in tacita verò professione est dies ille, in quo Monachus tacite est professus per habitum Nouitiorū, & Professorum communem, & solum occultè distinctum, sciētē, & spontē susceptum, & per annum integrum vitrò delatum. Cæterum si vis, vel iustus metus, vel reclamandi impedimentū plus, quam quinquennium durauerit, iure potest audiri, & in integrum restitui.

Ad extremum in huiusce Concilij decreto septem condiciones exiguntur, vt Monacho liceat intra quinquennium reclamare. **P**rima est, Ne quis antea habitum dimittat. **S**ecunda: Ne sine voluntate superiorum ob id à Monasterio, etiam cum habitu recedat. **T**ertia: vt causas, quas obtendit, antea coram Superiore, & Ordinario deferat. **Q**uarta: vt si antea habitum exuerit, nullatenus ad allegandum vllam causam admittatur. **Q**uinta: vt redire ad Monasterium compellatur, si contra fecerit. **S**exta: vt tanquam apostata puniatur. **S**eptima: Ne vllō Religionis priuilegio iuuetur. Quas condiciones Nauarrus in *Comment. 4. de regularibus, num. 77. & 78.* explicuit ita, vt putet eas omni offensione semota, & aliorum damno vitato, non semper locum habere. Nam si quis bona fide credat, ob vim, & metum sibi contra ius illatum, professionem irritam, & inanem fuisse, & ob id, vt reclamare commodè posset, è carcere fugerit, habitum depouuerit, & Iudicem adierit, poenas apostatæ non incurrit: præsertim si secus facere nequiuert.

Caput V.

Alia quæstiones de eadem re dissoluantur.

Primo queritur, An Professio per dolum, & fraudem emissa rata, & firma habeatur? **R**espondeo distinguendo: aut qui proficitur, animus, & voluntatē profitendi non habet, & nulla est eiusmodi professio, quamuis eam meritò seruare cogatur ad aliorum offensionē deuitandam & cauendam. Ecclesia enim, quæ sunt occulta, non iudicat: vnde vouens, professioni stare compellitur, vt aliorum conscientijs consulatur. Aut habet in animo profiteri Religionem, sed nō obseruare, quod pollicetur, aut non se obligare ad Monasticum institutum: atque hæc professio coram Deo rata est, & firma; nam sufficit, si volun-